

Margreet en Reina Crispijn

MEIDEN VAN
DE MARKT

Zomer & Keuning

HOOFDSTUK 1

‘En een half pond cashewnoten...’ zei Kiki van Dinteren. Ze schepte de witte papieren zak halfvol. ‘Anders nog iets, mevrouw?’

De vrouw keek speurend door het glas van de vitrine. ‘Eh... eens kijken. Wat hebben jullie in de reclame deze week?’

‘Studentenhaver. En ik heb een fantastisch recept voor u. U houdt toch van bakken?’

Toen ze het recept wilde pakken, zag ze dat haar baas met twee handen tegen de rand van de glazen vitrine leunde. Zijn ademhaling ging stotend en er stonden dikke zweetdruppels op zijn voorhoofd. Zijn gezicht was grauw onder de gebruinde huid. Er gleed een druppel langs zijn wang naar beneden.

‘Meneer Brand? Meneer Brand!’

Zijn ogen waren half gesloten en zijn ademhaling ging steeds zwaarder. Kiki deed een stap naar hem toe. Hier was iets helemaal mis! Haar gedachten werden helder. Transpireren... zo’n grauw gezicht? Dan was het vast iets met zijn hart. En als het dat niet was, was er iets anders aan de hand dat helemaal niet deugde. Ze pakte haar mobieltje en tikte 112 in. Het signaal ging drie keer over en ze trappelde na de tweede keer bijna van ongeduld.

Er werd opgenomen door een landelijke centrale en zodra ze had verteld waarvandaan ze belde, werd ze doorverbonden met de regionale hulpdienst. Daar deed ze haar hele verhaal zonder haar ogen een moment van meneer Brand af te wenden, die verder naar voren helde. Men beloofde dat er zo snel mogelijk een ambulance zou komen en Kiki hing op. Ze stak het mobieltje terug in de zak van haar wit linnen sloof, pakte een krat, draaide die om en schoof hem in de knieholten van haar baas. ‘Kunt u langzaam gaan zitten?’ Ze keek naar de klant, die wat onthutst was blijven staan. ‘Wilt u de meneer van de kaas even roepen? Ik houd hem niet in mijn eentje.’

Ze sloeg haar arm om de schouder van meneer Brand. ‘Redt u het nog even? Er komt zo iemand bij.’

Hij moest niet vallen in de kraam. Dan werd het nog moeilijker om hem hier vlug weg te krijgen. Het hoofd van meneer Brand hing wat opzij, maar hij was nog steeds bij bewustzijn.

De vrouw haastte zich naar de kaaskraam die een paar meter verderop stond. ‘Ze hebben iemand nodig. Die man daar is niet goed geworden,’ wees ze.

De kaasboer keek, zag Kiki staan met haar armen om meneer Brand heen en rende zijn eigen kraam uit. ‘Da’s mis!’ zei hij na een blik op het gezicht van meneer Brand.

‘Help me even om hem te laten zakken. Hij moet niet vallen,’ zei Kiki. ‘Kom maar, Brand. Laat je maar zakken. We hebben je.’ De kaasboer greep meneer Brand bij zijn andere arm en ondersteunde hem. ‘Je moet een dokter roepen, meid,’ zei hij tegen Kiki.

‘Is gebeurd. De ambulance komt eraan... Dames, ik kan even niet helpen,’ zei Kiki tegen een paar vrouwen die voor de notenkraam bleven staan.

De klant die ze net aan het helpen was geweest, duwde de andere vrouwen onzacht weg. ‘Hup! Niet in de weg lopen. Er moet straks ruimte zijn voor de ziekenwagen.’

Kiki knikte dankbaar. Gelukkig dat het opgepakt werd.

‘Meid, ik leg wel wat geld op de toonbank.’ De vrouw pakte haar portemonnee.

‘Laat maar,’ zei Kiki. ‘En bedankt!’

Daarna begon het wachten.

De sirenes van de ambulance en de politieauto waren bijna gelijktijdig te horen. Achteraf hoorde Kiki dat ze er binnen tien minuten waren geweest, al had het uren geleken.

Zonder veel omslag zetten de forse ambulancechauffeur en een broeder de brancard vlak bij de deur van de kraam. ‘Ga eens uit de weg, meissie. Goed zo. Laat maar zakken. Wie gaat er mee? Jij zeker?’

Kiki keek even naar de notenkraam.

‘Ga maar, meid. Wij houden wel een oogje voor je in het zeil,’ zei de kaasboer hartelijk.

Kiki stapte in de ambulance en zag dat er al iemand aan de gang ging met een bloeddrukmeter en een zuurstofapparaat. Meneer Brand had zijn ogen gesloten en zag nog steeds beangstigend grauw.

Nu eerst maar eens mevrouw Brand bellen. Gelukkig dat het nummer in haar telefoon stond. Kiki drukte op de beltoets. 'Mevrouw Brand? Met Kiki... ja. Niet schrikken, hoor, maar uw man is niet goed geworden. Voor de zekerheid brengen we hem nu naar een ziekenhuis.' Ze keek naar de broeder. 'Naar welk ziekenhuis brengen jullie hem? Het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis? Mevrouw Brand, hoorde u dat? ... Zal ik een taxi voor u bellen? ... Doe ik. Ik bel terug.'

Vervolgens zocht ze het nummer van de eerste de beste taxicentrale, ze gaf het adres van de Brands door en belde daarna weer naar mevrouw Brand, die onmiddellijk opnam en angstig vroeg wat ze het beste kon doen.

'De taxi is er met een kwartiertje. Misschien wel handig om een pyjama mee te nemen... Ja, dat zou ik doen voor alle zekerheid,' zei Kiki kalm.

Meneer Brand was weer wat meer bij. Het leek of hij even glimlachte toen hij Kiki's stem hoorde.

In het ziekenhuis aangekomen werd hij onmiddellijk naar een behandelkamer gebracht. Kiki wachtte op de gang op de komst van mevrouw Brand.

Barbara Brand had een angstige blik in haar roodomrande ogen toen ze arriveerde, maar ze bleef beheerst. Ze had een boodschappentas met schoon ondergoed en een pyjama bij zich en nam plaats naast Kiki.

'Waar is hij?' vroeg ze alleen maar.

Kiki greep haar hand. 'Het komt goed. Ze zijn met hem bezig. Gelukkig dat de ambulance er zo vlug was,' zei ze, tegen haar gevoel in, want het had geleken of dat wel uren geduurd had.

Ze bleef bij mevrouw Brand totdat die bij haar man mocht. Kiki liep mee tot de deur van de ziekenkamer. Ze wierp een blik op het gezicht van meneer Brand en zag tot haar opluchting dat de asgrauwe kleur weg was. Hij zag nu alleen wat witjes.

Ze zwaaide even en ging toen weg. Terug naar de markt.

De kaasboer en een paar andere marktkooplui kwamen naar haar toe. 'Hoe is het nu met hem?' Ze waren allemaal erg begaan met meneer Brand, die ze al jaren kenden.

'Het lijkt goed te gaan,' zei Kiki, die ook niet veel meer wist dan dat hij er beter uitzag. 'Bedankt voor alle hulp.' Ze knikte tegen de kaas-

boer, die weer terugliep, en besloot zo goed mogelijk alles af te handelen.

Met een zucht van verlichting zette ze de notenkraam aan het eind van de dag op het terrein van de familie Brand. Ze liep even terug naar het begin van het pad. De schade viel mee. Er was alleen een liguster-boompje gesneuveld.

Na even aarzelen vertrok ze naar haar eigen huis.

Later op de avond belde ze mevrouw Brand om te horen hoe het ging, en hoorde dat haar man gedotterd was en dat het een geluk was geweest dat hij zo vlug in het ziekenhuis was beland.

‘Wanneer is het bezoeken? Zal ik u brengen? Het is wel een omweg, maar ik hoef morgen toch niet te werken,’ bood Kiki aan.

‘Als je dat wilt doen, kind.’ Kiki hoorde aan de stem van mevrouw Brand dat ze huilde. Ze had zielsveel met haar te doen. Meneer en mevrouw Brand hadden geen kinderen, en de familie die in de buurt woonde stelde in Kiki’s ogen niet veel voor. Ze kende de neef en het nichtje van mevrouw Brand. Dat nichtje hielp ook weleens op de markt, maar Kiki had niet direct een hoge pet van haar op.

‘Doe ik. En probeer wat te slapen.’ Kiki wist zeker dat mevrouw Brand geen oog dicht zou doen, maar toch...

De volgende dag bracht Kiki mevrouw Brand naar het ziekenhuis met een auto die ze van haar opa had geleend. Na het bezoeken bracht ze haar weer thuis. Barbara huilde, nu van grenzeloze opluchting.

‘Als jij er niet was geweest...’ snikte ze.

‘Dan was er wel iemand anders geweest,’ zei Kiki en ze zette een kop thee voor haar.

Toen Barbara weer een beetje bedaard was, verdween Kiki om de auto terug te brengen naar haar opa.

‘En komen jullie nu eens kijken naar mijn huis,’ zei ze streng tegen haar grootouders.

Het besef dat er zomaar iets kon gebeuren – dat zag je nu aan meneer Brand – maakte dat ze dingen niet wilde uitstellen en ze vleide: ‘Overmorgen, oma... oop! Jullie moeten echt mijn huis zien.’

Kiki opende de twee ramen van haar appartement. ‘Appartement’, zo noemde haar huisbaas de verdieping die ze bij hem huurde, maar die

benaming was wel wat overdreven voor deze ruimte. Haar grootvader was realistischer en zei, nadat hij vier trappen op was geklommen en een blik door haar kamer had geworpen: 'Kind, kind, en wat betaal je nu voor dit zoldertje?'

Hij schudde zijn hoofd nadat Kiki de prijs had genoemd. 'Huisjesmelkers veranderen niet. Ze bestalen ons al toen ik nog jong was. Weet je nog wel, Bep? Voor dat oude huis van ons in de Pijp? Zal ik eens een woordje met die man wisselen?'

'Alsjeblieft niet, oop. Ik ben blij dat ik wat heb,' lachte Kiki. 'Gaat het een beetje, oma?'

Haar grootmoeder wuifde hijgend met een hand en liet zich op de bank zakken. Eerst op adem komen, begreep Kiki en ze zette een ketel theewater op.

Kritisch bekeek haar opa de rest van de etage. 'Badkamertje... keukentje... en dan nog een stuk met tegeltjes op het dak, waar je af kunt kletteren als het flink stormt,' somde hij op. 'Moet je daar zonnen?'

Kiki keek naar het plat waar ze door het raam van haar kamer op kon klimmen. Er stonden een paar kuipen met verpieterde struiken op het grind. Daar zou ze vlug wat anders in zetten. De markt bij de Munt was goed voor...

Een daktuin! 'Een ander doet er een moord voor,' zei ze, 'en die balustrade is veilig zat. Ik ben echt niet van plan om er evenwichtsoefeningen op te doen.'

'Nou, kind, als jij er blij mee bent, is het in orde. Je bent zelf ook mans genoeg om je huisbaas aan te pakken.' Grootvader keek goedkeurend naar zijn kleindochter. Kiki was lang, goedgebekt, onbevreesd en ze zag er niet gek uit ook, dacht hij trots. Ze had het lange, lichtbruine haar van haar moeder en ook haar grijsgroene ogen. De lengte had ze van haar vader. Nou ja, die mocht ook wel wat bijdragen in de genen, dacht hij. Ze had ook diens nuchtere kijk op het leven meegekregen en dat kon geen kwaad. Zeker niet in deze tijd van recessie waar het voor jonge mensen die afgestudeerd waren, een hele toer was om aan werk te komen. Maar zijn kleindochter was nergens te beroerd voor en pakte alles aan. Ze zou het wel redden.

'Je zoldertje is zo beroerd nog niet,' prees hij na een blik door de woonkamer. 'Een beetje oppassen dat je niet tegen de balken loopt, maar dat zal wel wennen.'

'Denk ik ook,' zei Kiki.

De term ‘zoldertje’ deed eigenlijk geen recht aan de grote kamer met keukenhoek en de piepkleine badkamer die Kiki bemachtigd had. Ze was er voor het moment in ieder geval blij mee, want het was nog steeds moeilijk om in Amsterdam aan een betaalbaar huis te komen.

‘Verhuis toch naar Noord of Nieuwendam,’ had haar opa eerder gezegd. ‘Daar is misschien nog wel wat te krijgen. Midden in het centrum zijn de huizen schandalig duur.’

‘Nee opa, daar zijn ook wachttijden. Net als overal. Dus...’

Door de ramen stroomde de frisse lucht naar binnen. Het was warm in de kamer en Kiki deed de zilveren armband af die ze om haar smalle pols droeg.

Haar mobieltje rinkelde en ze grabbelde in haar tas. ‘Ja mam, ze zitten hier. Nee, oma is al weer een beetje bijgetrokken, hè oma?’

Haar grootmoeder knikte. ‘Zeg tegen je moeder dat ze zich niet zo vlug druk moet maken. Onkruid vergaat niet.’

Kiki gaf het door aan haar moeder, die nog een tijdje doorpruttelde en pas tevreden was toen Kiki haar verzekerde dat het werkelijk goed ging met oma.

Grootvader Van der Weyde leunde achterover en klopte op de kussens van de bank. ‘Nou ja, als jij er blij mee bent. Vertel eens, hoe gaat het met je baas? Heeft hij al een vervanger geregeld? Het zou zonde zijn als dat plekkie op de markt openbleef. Je kosten heb je toch. Het scheelt meteen in geld en volgens je vader is dat baantje je basisinkomen.’

Hij keek naar zijn kleindochter, die een paar koppen op het blad had gezet. ‘Hoewel... hij vindt het wel verspilling van je studie dat je daar werkt, geloof ik.’

Oma Van der Weyde ging recht overeind zitten. ‘Er is anders niks mis met werken op de markt. Een keurige broodwinning met hardwerkende mensen. Wij hebben er altijd goed van geleefd. Je moeder is nooit iets tekortgekomen,’ verklaarde ze strijdlustig. ‘Eerlijk werk!’ Ze vouwde haar armen voor zich en keek haar kleindochter aan met een gezicht van: zeg eens dat het niet zo is.

‘Haha. Kom niet aan de markt!’ Opa knipoogde naar Kiki. Hij had een groot deel van zijn leven op de markt gestaan. Als standwerker had hij zelfs een bepaalde faam gekregen.

‘Hij brengt alles aan de man,’ had zijn vrouw weleens opgemerkt. Ze was trots op het verkooptalent van haar man, en ze kon het niet

uitstaan als mensen neerbuigend over het leven op de markt spraken.

Kiki was het met haar oma eens. Tenslotte verdiende ze met haar baan op de markt meer dan met haar baan als gids. Sinds ze haar bachelor geschiedenis had gehaald wilde ze graag meer werken, maar het gidswerk was erg afhankelijk van het seizoen en ‘noten eten mensen het hele jaar door’, had meneer Brand weleens gezegd. ‘Je zou haast gaan denken dat we toch van de apen afstammen. Als je ziet hoe blij sommige mensen worden van een handje pinda’s...!’

Kiki had erom moeten lachen. ‘Denk het maar lekker, hoor. Ik ken hele volksstammen die liever bloemkool of worteltjes met gehakt eten, dus als een bepaalde voedselvoorkeur uw enige bewijs is, stam ik waarschijnlijk af van een konijn.’

‘Dat zou nou best eens kunnen. En dan een konijn in de winter, want je bent eigenlijk veel te mager,’ had meneer Brand goedgehumeurd gemopperd. ‘Je mist alleen die lange oren!’

Kiki zette de kopjes thee voor haar grootouders neer en reageerde nu op de vraag van haar opa: ‘Ik zie hem nog niet meteen aan het werk gaan. Kinderen hebben ze niet, en die neef en nicht van hem – of liever gezegd, van zijn vrouw – vinden het marktwerk niet veel, geloof ik. Een winkel zouden ze graag overnemen, maar de kraam... Daarbij, ik denk niet dat ik voor een van die twee zou willen werken. Ze zijn me net een beetje te zeer van die “hier kom ik en ik heb het voor het zeggen”-types.’ Kiki stak haar handen in de zakken van haar spijkerbroek en tuitte haar lippen.

‘Kun je dan nog wel rondkomen?’ vroeg haar grootmoeder wat zorgelijk.

‘Welja, oma. Als dat niet lukt, komt er wel iets anders langs,’ verzekerde Kiki haar. ‘Al moet ik bij de toiletten in de Bijenkorf gaan zitten. Dan kan ik meteen nog iets voor mijn master proberen te doen. Op het moment heb ik niet veel aan mijn bachelor. Niemand trouwens. Een vriend van me werkt als vuilnisman. Hij voelt zich in ieder geval een stuk lekkerder dan wanneer hij thuis zou zitten. Het staat nog goed op je cv ook. Niet te beroerd zijn om te werken staat altijd beter dan een uitkering krijgen.’

‘Zo is het, kind,’ viel grootvader haar bij. ‘Maar ga er niet te vlug van uit dat Brand niets meer voor je heeft. Het is een ouwe taaie.’

Kiki dacht aan deze woorden terug toen ze een paar dagen later in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis naast het bed van meneer Brand zat. Het was maar de vraag of hij zijn werk weer op kon pakken. Zijn vrouw zat aan de andere kant van het bed en kapte de opmerking van Brand dat hij over een paar weken wel weer het mannetje zou zijn, vastberaden af. Haar wangen trilden mee toen ze haar hoofd krachtig heen en weer schudde. ‘Nee David, daar komt niets van in. Je hebt het nu op het nippertje gered, maar dat gebeurt geen tweede keer. Je gaat niet weer je leven in de waagschaal gooien. Je werkt eigenlijk al een jaar te lang. Zesenzestig... het is mooi geweest. Ik wil graag dat je er nog een paar jaar bij krijgt, voor zover dat van onszelf afhangt.’ Ze sloeg een kruisje. ‘Je mag Onze-Lieve-Heer op je blote knieën danken dat je er nog bent.’ Haar ogen werden vochtig. ‘En Kiki natuurlijk. Als die niet zo vlug door had gehad dat het mis met je was, was je gaan hemelen,’ voegde ze eraan toe. ‘Ze zeggen hier allemaal dat je geluk hebt gehad!’ Meneer Brand keek met grote genegenheid naar de twee vrouwen naast zijn bed. Kiki was dan wel geen familie, maar ze voelde wel zo, dacht hij. In elk geval meer dan zijn eigen familie. Zijn eigen neven en nichten woonden allemaal in de Achterhoek. Niet direct om de deur. Bovendien, die hadden nooit interesse gehad voor de notenkraam. En ach... wat had je nu als verre oom voor betekenis voor die gasten. Niet veel. Niet zo veel als voor Kiki, met wie hij al meer dan drie jaar had samengewerkt. Vanaf het laatste jaar op het vwo had ze op zaterdag meegeholpen. Als hij niet meer mocht werken... hij moest er nog niet aan denken. Het leven was zo bruisend op de markt. Een hele dag thuis... ‘Kom, Barbara, nu niet meteen zo druppen,’ zei hij. ‘Vertel eens, Kiki, wie heeft de kraam bij mij thuis gezet? Barbara wist het niet.’ ‘Moi,’ zei Kiki een beetje trots en ze wees met een vinger naar zichzelf. Ze had de eerste vijf minuten wel eng gevonden, maar daarna was het eigenlijk vanzelf gegaan. Alleen moest je op de snelweg niet proberen in te halen. Ook al had je een slak voor je – erachter blijven. ‘In je eentje? Hoe heb je ’m dat gelapt?’ glimlachte hij en hij stak zijn onderlip naar voren. ‘Gewoon. Eitje! Dirk Tol, van de kaas, heeft me een handje geholpen om dat ding achter de auto te zetten, en toen ging het vanzelf. Ik heb tenslotte vaak genoeg gezien hoe u dat deed,’ zei Kiki, alsof het niets voorstelde dat ze met zo’n zware combinatie de weg op was gegaan. ‘Zo.’ Hij keek naar haar en knikte goedkeurend. Zo’n meid toch.

Hij bewoog zijn tenen onder het dunne laken van het ziekenhuisbed en keek naar zijn bruine handen met de donkere leverplekken. Hij wilde het niet, maar hij werd ouder.

Kiki knikte hem even toe. De uitdrukking in haar grijsgroene ogen was vol genegenheid. Hij wist wel dat ze hem graag mocht, en hij glimlachte even tegen haar. Nooit meer werken? Of af en toe een beetje bijspringen? Was Kiki misschien de oplossing? Moest hij de kraam aan haar overdoen? Wat gaf het dat ze geen familie was? Hij zou het goed voor haar moeten regelen, zodat ze geen last zou hebben van de familie van Barbara. Hij had weinig op met nicht Alice en haar broer. Hoe zijn schat van een vrouw toch aan die familie kwam...

‘Dat je met dat ding achter de auto durft te rijden. En de auto zelf is al net een tank.’ Bewonderend keek mevrouw Brand naar het meisje aan de andere kant van het bed. ‘Ik deed het voor geen prijs. En onze Alice ook niet.’

‘Nee, ik zie het Alice ook niet meteen doen,’ knikte Kiki.

Meneer Brand snoof minachtend. ‘Ik zie Alice überhaupt niets met haar handen doen,’ zei hij.

‘Nou, ze werkt best hard, Ze...’ begon zijn vrouw. ‘Én ze is erg lief voor haar moeder.’

‘Dat klopt. Maar verder...’ Meneer Brand hief zijn hand op toen zijn vrouw wilde protesteren. ‘Niet ieder mens heeft dezelfde gave van de Heer gekregen. Alice zal het vast erg goed doen op dat kantoor van haar. Het is te hopen voor haar dat ze daar kan blijven werken, want ik heb vorige week van Van Veelen gehoord dat er een tak afgestoten wordt en dat er een derde aan personeel uit moet. Aan zijn manier van praten hoorde ik zo’n beetje...’

‘Alice zal wel mogen blijven,’ veronderstelde zijn vrouw. ‘Tenslotte is ze erg secuur, en dat heb je nodig op zo’n administratiekantoor.’

Haar man schokte met zijn schouders en trok zijn mondhoeken naar beneden. ‘We zullen er maar het beste van hopen. Maar ik heb zo mijn twijfels. In elk geval is dat mijn pakkie-an niet.’ Hij wendde zich naar Kiki. ‘Wat er met jou gebeuren moet, is belangrijker. Ik ben dus de eerste tijd uitgeschakeld. Het is even gedaan met de koopman, meid. Maar de plaatsen op de markten zijn gereserveerd. Zonde om die te laten lopen. We hebben al bijna een week gemist, en je hebt die kar zelf thuisgebracht...’ Hij hield zijn hoofd schuin en keek Kiki schattend aan.

‘O nee!’ zei zijn vrouw met klem. ‘O nee, David!’ Ze begreep meteen

waar hij naartoe wilde. ‘Denk je nu echt dat je een meisje met jouw kraam op pad kunt laten gaan? Kom nou!’ Ze zweeg toen ze merkte dat de twee niet naar haar luisterden.

Kiki was rechter gaan zitten en liet het idee op zich inwerken. In haar eentje de notenkraam bemannen? Op zaterdag misschien met een beetje hulp... Dan hoefde ze niet naar ander werk te zoeken. Ze keek in de ogen van meneer Brand en zag de aanmoedigende blik erin.

‘Er zit gelukkig een hydraulische lift aan de kraam zodat je hem zonder veel moeite achter de wagen kunt haken. Dat heb je toch al gemerkt, Kiki? En je weet bij welke groothandel ik de olie en de noten koop? Anders geef ik je de adressen nog wel een keer. Je weet hoe heet de olie moet zijn...’ Hij zweeg en strekte een hand met de palm naar boven naar Kiki uit.

‘Nee David!’ protesteerde zijn vrouw weer. ‘Kiki, trap er niet in, meid. Er zijn heus wel een paar andere banen voor je te verzinnen. Een meisje in haar eentje op zo’n markt...’

‘In haar eentje? Dat is wel het laatste op de markt. Er loopt daar volk zat rond! En als er iets aan de knikker is, schiet iedereen je te hulp,’ zei meneer Brand.

‘Dat heb ik al gemerkt! En een andere baan lijkt me lang zo leuk niet,’ overwoog Kiki hardop. ‘Ik doe dat gidswerk tenslotte ook al.’

‘Kun je niet méér reisgezelschappen gaan rondleiden?’ vroeg mevrouw Brand angstig. Ze vond het maar niets, een meisje dat in haar eentje op de markt rondzwierf.

‘Doe nu niet zo ouderwets, Barrie,’ zei meneer Brand korzelig. ‘Als Kiki het nou aandurft? Ze is uit het goede hout gesneden en tenslotte zit het in haar roots. Haar opa Van der Weyde was een kanjer. Die verkocht nog een emmer mest voor goudgeld als het moest. En dan gingen de mensen nog blij naar huis ook!’

Kiki legde haar hand in de uitgestrekte hand van haar baas, kneep erin en veranderde van onderwerp toen ze haar hand weer terugtrok. ‘Hoe gaat het nu verder, wat zeggen de dokters?’

‘Dat hij heel rustig aan moet doen!’ zei mevrouw Brand snel.

‘Nee, dat ik me niet als een invalide moet gedragen,’ verbeterde haar man.

Mevrouw Brand sloeg haar blik naar het plafond. ‘En die man was bijna dood geweest als Kiki niet zo vlug een ziekenwagen had laten komen!’ zuchtte ze.

‘Och mens,’ zei meneer Brand. Hij keek naar het meisje dat haar lichtbruine haar uit haar gezicht streek. Op de markt droeg ze het bij elkaar in een knot of in een paardenstaart. Ze zag er altijd fris en helder uit. Een lust voor het oog. Om zo’n dochter te hebben, dacht hij wat weemoedig. Nooit te beroerd om hard te werken. Ze zou de kans om de kraam over te nemen misschien wel met beide handen aannemen nu de banen zo schaars waren. Hoogopgeleid of niet, het was een toer om aan werk te komen.

‘Wat denk je, Kiki, zou je het aandurven om overmorgen de Notenkraker weer op het Mosveld te zetten?’ kwam hij terug op zijn vraag. Kiki hoefde er eigenlijk niet verder over na te denken. Het zou haar best wel lukken om de kraam op de markt te zetten. Het Mosveld lag redelijk dicht bij de randweg. De Albert Cuyp was andere koek. Om met de aanhanger door de smalle straten van de binnenstad te rijden, daar zou ze tegen opzien. Gelukkig dat die markt het laatste jaar uit beeld was verdwenen, hoe kleurrijk en gezellig het er ook was geweest. ‘Het Mosveld, Haarlem en Alkmaar, daar rijd ik zo naartoe,’ zei ze opgewekt. ‘Voor de rest moeten we maar zien. Maakt u zich daar maar niet druk om.’

Meneer Brand knikte tevreden en wendde zich tot zijn vrouw, die zorgrimpels in haar gezicht had gekregen in de tijd dat hij in het ziekenhuis had gelegen. Hij moest het haar misschien niet aandoen om nog langer volop te werken. Ze hadden geld zat. De notenkraam had genoeg opgeleverd om goed van rond te komen. Het was misschien wel tijd om er een punt achter te zetten. En als Kiki het aan zou durven om zijn plek op de markt over te nemen... Als ze het wilde, deed hij de kraam aan haar over en de auto erbij, want wat moest je als AOW’er met zo’n tank van een wagen? Niks toch. Dat ding slurpte benzine. O, dat moest hij nog regelen.

‘Heb je de sleutels nog, Barbara? Geef ze dan aan Kiki en geef haar geld voor benzine en zo. Zorg er altijd voor dat er genoeg in de tank zit, Kiek, zodat je niet ’s avonds langs de weg komt te staan.’

‘Doe niet zo bazig,’ zei zijn vrouw. ‘En natuurlijk heb ik die sleutels niet bij me. Ik ga toch niet met een kilo staal op pad als ik naar een doodzieke man ga?’

‘Overdrijven is ook een vak, en doodziek ben ik ook niet meer. Maar goed...’ Meneer Brand nam een besluit. Hij onderkende de zorg van zijn vrouw en gaf haar voor een deel gelijk. Een klein deel, maar

toch... Je moest een waarschuwing niet in de wind slaan. Meteen maar een balletje opgooien. 'Kiki, je moet er eens over nadenken of het iets voor je is om de kraam helemaal van me over te nemen. Voorgoed, bedoel ik. Dan heb je een eigen zaak. Ik bedoel, of je hem van me wilt eh... erven, of hoe noem je zoiets als je nog niet dood bent?'

'Gewoon, overnemen,' zei zijn vrouw. Haar gezicht klaarde op en werd meteen daarna weer zorgelijk. 'Als beroep? Maar dat is toch te zwaar voor haar,' herhaalde ze haar eerste woorden van die middag. 'Zo'n zware wagen, en die lange dagen... En wat zullen je vader en moeder er wel niet van zeggen?' eindigde ze klaaglijk.

'Beetje raar... zonde van je studie... maar fijn dat je niet naar de sociale dienst hoeft, bijvoorbeeld?' Meneer Brand schatte de ouders van Kiki in als verstandige mensen. En hij kende haar grootvader. Een gouden vent! 'Ik bedoel dat ik je de kar geef,' verduidelijkte hij daarna. Kiki keek hem verbouwereerd aan. Niet alleen tijdelijk, maar de zaak overnemen? Echt overnemen? Ze keek naar het vertrouwde, brede gezicht. Hij meende het werkelijk. Ze zag het aan zijn ogen.

'Maar ik kan de kraam toch niet zomaar van u krijgen?' zei ze. 'Dat kan ik toch niet aannemen?'

'Waarom niet?' vroeg mevrouw Brand snel. Ze vergat haar eerdere bezwaren. Als Kiki het echt niet erg vond om lange dagen te maken? Ze kon zichzelf werkelijk goed redden, daar had David gelijk in. Haar eigen nichtje zou het niet kunnen, haar neef nog minder, maar Kiki wel. En aan wie zouden ze de kraam anders moeten geven? Als David hem verkocht, zou er vast weer tijd overheen gaan en stond hij, omdat hij het zonde zou vinden om dat ding werkeloos te laten staan, zo weer achter de pinda's. Leer haar David Brand kennen! Alles wat haar man liet stoppen met werken was een prima oplossing, en als ze dankzij Kiki van de notenkraam af kwamen, des te beter. 'Het komt je toe. Hij heeft het tenslotte aan jou te danken dat hij nog leeft!'

'Nounou,' wierp Kiki automatisch tegen.

'En aan Onze-Lieve-Heer, maar dat spreekt vanzelf,' ging mevrouw Brand verder.

'En aan de dokters, maar dat spreekt ook vanzelf,' bevestigde haar man. 'Kiki, zeg niet meteen ja of nee. Denk erover en heb het er met je vader en moeder over. En met je opa. Een paar procent van de omzet is voor ons. We spreken verder wel af wat redelijk is, Dat is een aanvulling op mijn pensioen. Gelukkig dat ik die zaken al lang gere-

geld heb.’ Goed. Maar jij krijgt hem,’ zei mevrouw Brand met klem. ‘Dat weet ze nou wel, Barb.’ Meneer Brand hief een hand op. ‘Probeer het eens een paar weken, dan kun je zien of het je bevalt. Je houdt dat baantje als gids gewoon voor een dag in de week aan, dat vinden je ouders vast prettiger. Voorlopig dan.’ Zijn stem werd nadrukkelijk. ‘En je moet er iemand bij nemen voor de zaterdag, want alleen is dat te druk.’

‘Ik zal vragen of Alice je kan helpen. Die werkt ’s zaterdags niet,’ zei mevrouw Brand ijverig. Stel je voor dat haar nichtje toch haar baan op het administratiekantoor kwijt zou raken, dan zou het werk in de kraam een uitkomst voor haar zijn. David had veel kijk op zaken, en als hij zei dat de kans groot was dat Alice haar baan kwijt zou raken, dan was dat zo. De kraam was tenslotte een buitengewoon goede broodwinning. Altijd geweest. Kijk maar wat ze er aan over hadden gehouden. Een mooi huis, een grote tuin, en een garage met een breed pad waarop de kraam gemakkelijk geparkeerd kon worden.

Daar mocht Kiki natuurlijk gebruik van blijven maken. Mevrouw Brand vloede nog steeds over van dankbaarheid. Als dat kind niet zo vlug had gemerkt wat er aan de hand was met David... Ze huiverde en keek naar het gezicht op het kussen. Wat had hij grauw gezien. Ze legde haar hand op de rand van het bed. ‘Je moet je niet te veel vermoeien, Daaf!’

Kiki stond op. ‘Ja, ik ga. En u hoeft Alice niet te vragen. Ik red het wel. En anders weet ik wel iemand.’

David Brand keek omhoog. Het gezicht van Kiki was kalm als altijd. Zijn notenkraam zou precies iets voor haar zijn. Als er nu één was die hij de kraam gunde, was het Kiki.

‘Denk erover na,’ herhaalde hij en hij stak zijn hand uit. ‘Dag Kiki.’

De volgende dag was Kiki vrij. Ze overdacht de mogelijkheden die ze had. Proberen extra te werken als gids was één ding. Ze deed het met plezier, maar het was een baan voor erbij. Ze kon er niet van uitgaan dat ze een jaar lang genoeg werk had. Een recessie en je had meteen een dip. Het was toch al een wonder dat ze erin gerold was. Ze was ingevallen voor een vriend die ziek was geworden, en hij had haar naar het reisbureau gestuurd dat het gidsenwerk regelde. Hij wist dat ze, net als hijzelf, een beetje geld goed kon gebruiken. Ze had het voordeel dat ze geboren en getogen was in Amsterdam en ze wist zich, met behulp

van zijn aantekeningen, goed te redden. Daarna kreeg ze meer opdrachten en werd ze in het bestand van de reisorganisatie opgenomen. Ze was er blij mee, want alles was meegenomen op het moment. Of ze moest een kantoorbaan nemen, zoals haar moeder graag wilde. Dan had ze een vast inkomen en vaste werktijden. Haar moeder wist maar al te goed hoelang en hoe hard haar eigen vader had gewerkt in het verleden. 'Je maakt dagen van 's morgens zes tot 's avonds zeven,' had ze haar dochter voorgehouden toen die aan haar zaterdagbaantje op de markt begon. 'Ga toch lekker in een schoenenwinkel staan! Of probeer een baantje op een VVV-kantoor te krijgen, dan heb je nog profijt van je studie ook.'

Maar dat was Kiki te tam. Ze hield van het vrije leven op de markt en daarnaast het rondzwerven met een groep door Amsterdam en Noord-Holland.

Als gids kwam ze ook in Edam en Volendam, Marken, de Zaanse Schans, de kaasmarkt in Alkmaar, Haarlem... Nog steeds vond ze het leuk om toeristen de oude steden en de historische plekken te laten zien. Het verleden had haar altijd geboeid, het was ook niet voor niets geweest dat ze geschiedenis was gaan studeren. Door het gidswerk was ze ook met andere ogen naar de gebouwen gaan kijken, en jugendstil en de Amsterdamse School waren haar inmiddels net zo vertrouwd als de trapgevels en de molens die in de Schermer stonden. Architectuur had ook haar warme interesse gekregen.

Door de bank genomen was het leuk om als gids te werken, maar af en toe trof je een groep 'die je het liefst in een boot het IJ op zou sturen om ze daar met een urenlange motorpech rond te laten dobberen', zoals andere gidsen weleens zeiden. Gelukkig was zo'n groep een uitzondering.

Kiki was er overigens niet zeker van of ze het gidsen als volledige baan zou willen doen. In de markt zat veel meer muziek. Als ze maar niet met die Alice van mevrouw Brand te maken kreeg. Ze zou zelf wel iemand uitzoeken die haar kon helpen op de zaterdagen. En trouwens, ze had altijd haar grootvader nog. Hij was weleens voor haar ingevalen als ze een groep ook op zaterdag moest rondleiden.

Eerst maar eens aan hem vragen hoe hij erover dacht. Niet dat ze nog werkelijk aarzelde, maar een beetje bevestiging was nooit weg. En ze zou een autootje kopen, zoals opa al een paar keer had geadviseerd. Ook meneer Brand had erop aangedrongen. Hij vond haar scooter

helemaal niets, zeker als het winter werd, en had al een wagentje voor haar op het oog. Ze zou het maar doen. Voorlopig was ze in ieder geval goed gered met haar scootertje.

Ze haalde haar scooter uit de stalling, stak met de pont het IJ over en tuurde in het grauwe water naar de schuimkoppen op de golven die een voorbijvarende tanker had doen ontstaan. Toen ze achteromkeek zag ze de contouren van het Centraal Station, dat ontworpen was door dezelfde architect als het Rijksmuseum, Pierre Cuypers. Ze had het zeker vijftig keer verteld, en ze hield van het gebouw met de klok met de gouden wijzers. Ze nam van daaruit vaak de trein naar Alkmaar, waar haar vriendin Madelon Beumer woonde. Samen hadden ze hun hele studietijd in hetzelfde meidendispuut gezeten, en vanaf het begin was er een klik tussen hen geweest. Sinds die tijd waren ze hartsvriendinnen. Kiki had Madelon al een tijdje niet gezien. Dat kwam vast door haar vriend, die beroerde Clemens. Dat Maddie die klojo niet doorhad! Die was toch niets voor haar. Een rokkenjager tot en met. Ook tegen Kiki was hij een keer net een beetje te klef geweest. Een flinke stamp op zijn voet, waar ze natuurlijk uitgebreid 'sorry, sorry' voor had gezegd, had hem vlug op andere gedachten gebracht. En sinds dat incidentje had hij haar koel behandeld. Heel goed.

Ze zou deze week nog naar Madelon toe gaan. Voor een feest waarvoor ze allebei uitgenodigd waren had ze nog een tasje nodig. Niet zo'n saai ding waar je zo veel geld voor moest neerleggen dat de tranen je in de ogen sprongen. Nee, een tasje gemaakt door Madelon. Zij was een meester in het vervaardigen van dat soort dingen. Ze wist uit een paar lappen beeldschone tasjes en sjaals te toveren.

In gedachten verzonken keek Kiki over het water. Ze zag een zeeschip aankomen dat door een paar sleepboten naar het dok werd gevaren. Wat waren die dingen hoog. Wat een dekken.

Ze hield toch veel van het roerige leven in Amsterdam. Alleen jammer dat ze zo'n vermogen voor dat appartement moest neerleggen. Nog eens over nadenken. Als ze het aanbod van meneer Brand accepteerde...

Ze onderbrak haar eigen gedachten. Gek die ze was! Natuurlijk accepteerde ze. Toen ze de Nieuwendammerdijk richting Schellingwoude op reed, was ze zeker van haar beslissing. Ze ging het doen. Een knapperd die het haar nog uit haar hoofd zou praten!

Ze gaf flink gas, reed de dijk af en zette haar scooter bij haar grootouders voor op het smalle trottoir.

Vergenoegd kwam haar opa naar buiten. 'Zo, meid!'

'Zo, opa!'

En zoals ze had gedacht, haar grootvader juichte het van harte toe dat ze 'in zaken ging', zoals hij zei. 'Daar ga je een beste boterham aan krijgen. Nette man, die baas van je.'

Niet iedereen bij haar thuis was even enthousiast over het aanbod van meneer Brand dat Kiki zijn kraam mocht hebben. Kiki's moeder had iets anders voor haar dochter in gedachten gehad. Als baantje voor de zaterdag was het natuurlijk erg lucratief geweest, maar daar hadden ze haar tenslotte niet voor laten studeren. Dan was gewoon de middelbare school meer dan genoeg geweest. Jenny, Kiki's zusje, verklaarde haar voor gek en zei dat het niet iets was waar je echt mee voor de dag kon komen. 'Mijn zusje maakt carrière op de markt! Baas van de notenkraam. Ik hoor het me zeggen,' zei ze. 'En altijd werken op zaterdag! Een ander gaat dan lekker naar het strand of zo, en jij staat noten en abrikozen te verkopen.'

'Dan vertel jij daarna toch dat je een baan op een accountantskantoor hebt. Daar vallen mensen echt van achterover, zo spannend als dat klinkt!' merkte Kiki onbewogen op. 'En hoe vaak ga jij op zaterdag naar het strand? Dat is op één hand te tellen!'

'Doe niet zo snobistisch, Jenny,' zei hun moeder scherp. Ze vergat niet welke achtergrond ze zelf had en duldde daar geen kritiek op. Alleen zichzelf mocht de bezwaren opnoemen. 'Als de nood aan de man komt, kan je opa altijd bijspringen. Ik zeg alleen wel: houd een dag, in ieder geval één dag, je baan bij dat reisgeval aan, Kiki. Geen schepen achter je verbranden. En ik dacht dat je over een paar weken twee dagen met die groep uit Canada op pad moest? Daar had je zo veel zin in. Gaat dat dan nog wel door?'

Kiki dacht na. Twee dagen weg met een groep. Het had haar leuk geleken, omdat ze dan de mensen beter leerde kennen dan op zo'n hap-snapdag.

'De kraam is tenslotte nog niet van jou. Er is nog niets geregeld en er staat ook nog niets op papier,' zei Jenny. 'Als er iets gebeurt met meneer Brand, en die familie van haar zegt tegen zijn vrouw dat een auto en een kraam wel erg veel is voor een zaterdaghulpje, grijp je er

mooi naast. Wat ik over die nicht en die neef van haar heb gehoord, is niet direct om te zeggen: “Tjongejonge, wat een super, luitjes.”

‘Hè bah, Jen.’ Kiki keek afkeurend naar haar zusje. ‘Hoe kom je daar nu bij? In ieder geval gaat het weer goed met meneer Brand. Hij zou het liefst weer op de markt staan. Mevrouw Brand is doodsbenuwd dat hij weer aan het werk gaat. Ik kan me er iets bij voorstellen, want hij is zo actief als wat. Ik doe het!’

‘Zelf weten.’ Jenny haalde haar schouders op.

‘Doe ik! En die twee dagen doe ik ook.’ Kiki zag het wel zitten. Eerst dit regelen en daarna zou ze naar Madelon gaan. Eens kijken wat die ervan vond. Die keek er vast anders tegenaan dan Jenny. Niet dat het uit zou maken, want ze deed het toch. Maar Madelon kon zo goed het een tegen het ander afzetten. Dat kreeg je, als je rechten had gestudeerd. Gewoon vragen hoe ze het zakelijk moest regelen. Óp naar Madelon!